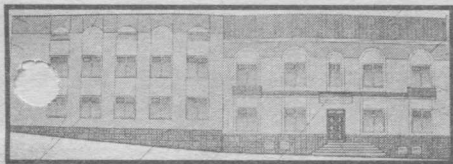

ТУТ ВИДАВАЛИ «БЕШМАНИКИ»

Уродженець Маслянки, а нині рівненчанин Дмитро Павлович Войцеховський чітко закарбував у пам'яті миті більш як 70-тирічної давності. У сьогоднішній публікації наш активний дописувач, так би мовити, робить екскурс в історію приміщення музичної школи – сусідки редакції газети «Гомін».

У 1938 році це приміщення називали будинком чеха Світека з Підгайців. Він його збудував і здавав в оренду. Млинівська гміна не мала державного приміщення для пошти, тож у цьому будинку перший поверх відвели якраз для поштовиків, а на другому розташувалися квартири для службовців. На пошті висів круг із білим орлом, а щороку 3 травня та 11 листопада тут та ще на гміні вивішували біло-червоний прапор.

У 1942 році у будинку розташувався Arbeitant. Тут готувалися документи для населення району. Тоді часто лунали такі слова як аусвайс, кенкарта та «бешманики». У моїх батьків були і аусвайси,

і кенкарти, тож я пам'ятаю, які вони були: аусвайс-довідка, що посвідчувала особу, була виготовлена на добротному папері і видавалася відразу із 1941 року. У 1942 році замість аусвайсів видавали кенкарти на твердому картоні ясноцеглястого кольору. Кенкарта складалася із двох половин. В обох документах було місце для прикладання великого пальця правої руки, легко змоченого в чорнило.

«Бешмаників» - право на роботу, - я не бачив. Але це був дуже важливий документ, його видавали тим міщанам, громадянам, кого влада задювала, скажімо, на ремонті доріг. Із «бешмаником» без страху можна було їздити у Луцьк, Дубно за сіллю, сірниками і не боятися, що потрапиш в облаву, яку влаштовували німці. Усіх затриманих під час облави заганяли у вагони і силоміць везли в Німеччину на роботу.

Крім того, в Arbeitanti складали списки для організованого відправлення людей на примусові роботи в Німеччину. Саме від того будинку везли наших земляків на каторжну працю до фатерлянду. Якщо в сім'ї було кілька працездатних осіб, а землі було обмаль, то їх забирали в Arbeitant. Коли набрав розмаху повстанський рух, то примусове вивезення селян

у Німеччину припинилося. Тільки в Луцьку, Дубно гітлерівці полювали за працездатними людьми, у котрих не було «бешмаників».

Із 1944 року у будинку Світека знаходився райком Компартії. Щороку 1 травня, 7 листопада сюди йшли колони службовців та учнів із транспарантами, прапорами, портретами тодішніх вождів. Із балкону цього будинку ми вислуховували промови про швидке знищення «ворогів народу» та про успіхи будівництва комунізму...

Як поінформувала начальник відділу культури райдержадміністрації Людмила Мартинова, у рамках підготовки до 500-ліття Млинова фахівці «Украгропроект» виготовили паспорт зовнішнього опорядження фасаду музичної школи (**фото ліворуч**). Опоряджувальні роботи проведуть наступного року.